

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

02.04.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

24 часа

✓ Бизнесът иска след Великден по-меки мерки, за да работи

Още един месец рестриктивни мерки за бизнеса - перспективата за удължаване на извънредното положение до 13 май не се хареса на бизнеса.

Работодателските организации са притеснени от неизпълнени договори, междуфирмена задължнялост и фалити. Достатъчно ясно говори вече и статистиката: само за 10 дни регистрираните безработни у нас са с 20 000 повече. Според тях, ако действащите ограничения останат, мантрата на икономическия министър Емил Караниколов - "да държим бизнеса в кондиция", няма да работи. Така изглежда обобщено картината от мненията на работодателските организации.

Икономиката няма да издържи, предупреждава Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал. "Извънредното положение и свързаните с него мерки започват да оказват вредно въздействие върху икономиката. Трябва да свикнем да живеем и работим по този начин, но икономиката няма да издържи дълго така", заяви Велев. Според него след 13 април трябва да се помисли за облекчаване на придвижването на хора и стоки поне вътре в страната.

Цялата информация четете [ТУК](#).

Actualno.com

✓ Бизнесът настоява за облекчения след Великден

Още един месец рестриктивни мерки за бизнеса - перспективата за удължаване на извънредното положение до 13 май не се хареса на бизнеса.

Работодателските организации са притеснени от неизпълнени договори, междуфирмена задължнялост и фалити. Достатъчно ясно говори вече и статистиката: само за 10 дни регистрираните безработни у нас са с 20 000 повече. Според тях, ако действащите ограничения останат, мантрата на икономическия министър Емил Караниколов - "да държим бизнеса в кондиция", няма да работи. Така изглежда обобщено картината от мненията на работодателските организации, събрана от "24 часа".

Мерките към бизнеса трябва да му позволят да заработи пълноценно, а смекчаването на ограниченията трябва да стане постепенно и да започне след Великден, когато се очаква да е пикът на епидемията от коронавирус в България. Икономиката няма да издържи, предупреждава Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал. "Извънредното положение и свързаните с него мерки започват да оказват вредно въздействие върху икономиката. Трябва да свикнем да живеем и работим по този начин, но икономиката няма да издържи дълго така", заяви Велев. Според него след 13 април трябва да се помисли за облекчаване на придвижването на хора и стоки поне вътре в страната.

"Вероятно разхлабването на мерките трябва да се съгласува и с останалите държави от ЕС. Не съм специалист по здравните мерки, но трябва да се помисли за изолирането само на рисковите групи. Предполагам, че дейностите, свързани със събирането на много хора на едно място, няма да се възстановят, но придвижването на хора и стоки е от жизнено значение и за него трябва да се мисли още отсега", категоричен е той.

Председателят на Българската стопанска камара Радосвет Радев не се ангажира с конкретна дата, но също смята, че мерките спрямо бизнеса трябва да са по-меки. Според него обаче те трябва да се смекчат при подобряване на пандемичната обстановка. Това означава новоразболяващите се да започнат да намаляват и да се установи с тестове, че вече има хора с имунитет.

"Смятам, че в бизнеса могат да си позволяват да тестват служителите си. За всеки мениджър е ценно да знае, че има, да кажем, 10 човека, на които може да разчита. А ние нямаме знанието колко от хората са изкарали заболяването без симптоми, а за тях са несправедливи тези ограничения. Но ако тестовете покажат, че има голям брой непрекарали вируса, за тях трябва да е най-свирепата и дисциплинирана карантина. Това е моето убеждение", посочи Радев. Той не е против удължаването на извънредното положение с още месец, стига бизнесът да бъде подпомогнат. А до момента според него не е взета нито една подобна мярка.

Дали да се продължава с извънредното положение, зависи от кривата на заболелите, коментира Евгений Иванов - изпълнителен директор на КРИБ. Според него има набелязани икономически мерки, които тепърва започват да действат,

и затова ефектът им не може да се коментира сега. Според браншови организации обаче има ясни сектори, които трупат все по-големи загуби.

От Българската браншова камара на машиностроенето посочват, че най-големите фирми, поддоставчици за автомобилостроенето, спират работа. И дават примери с "Линемар България", "ВИТТЕ Аутомотив", "Язаки", "Костал". Без работа остава и "Бургаска корабостроителница". Тя имала договор с Русия за ремонт на кораби, но руските специалисти, които трябва да присъстват и консултират дейностите, не могли да дойдат в България. Поради това работата се отлага. Най-големият кораборемонтен завод "Одесос" довършвал ремонта на кораб, но не е ясно кога и как ще пристигнат други, пише още "24 часа".

"Корабно машиностроене" също спира работа и не може да експедира изработена продукция за Италия. В тежка ситуация са и редица фирми от другите подсектори на машиностроенето. От камарата изразяват опасение, че китайските поддоставчици за автоиндустрията възстановяват производството си, а конкуренти от Мексико не са спирали работа. Поради това имало вероятност българските компании да бъдат изместени от тях след възстановяване на производствата. С 50% са се свили автобусните превози заради наложените забрани, посочват от бранша. Но продължават плащания по лизинг, застраховки, заплати и командировки.

При разход от 1,30-1,60 лв. на километър приходите са паднали на 25 ст., твърди Ивайло Константинов, председател на УС на Националния съюз на автобусните превозвачи. По изчисления на Конфедерацията на автобусните превозвачи загубата на малка фирма е между 40-50 хил. лв. на месец, на средна – към 900 хил. лв., а на голяма – 3 млн. лв.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ Ще бъде ли удължено извънредното положение до 13 май?

Срокът за извънредното положение да бъде удължен до 13 май.

Предложението е на правителството. В мотивите се казва, че: Натискът върху здравната система може да бъде намален единствено чрез удължаване на сроковете и мерките за социална изолация и за борба с пандемията, за да бъде ефективно овладяна.

Идеята на кабинета се подкрепя и от Националния оперативен щаб. Решението трябва да бъде взето от НС.

✓ Как ще работят депутатите и какви са резултатите от тестовете им?

Продължава масираното тестване за коронавирус в Народното събрание.

След вчерашния ден, в който на проверка за наличие на заразата преминаха депутатите, днес е ред на всички останали служители в парламента. Повод за това стана новината, че депутатът от ДПС Хасан Адемов е заразен с коронавирус.

По-късно днес предстои второ заседание на Председателския съвет, който вчера не стигна до окончателно решение. Депутатите решават - как да работи законодателният орган от тук насетне. Идеите са свързани с електронно гласуване на законите.

✓ Мерките на държавата са основно за едрия бизнес

Има интерес към мярката 60:40, заявиха за "По света и у нас" от Агенцията по заетостта. Експерти на агенцията вече консултират работодателите за условията за финансова подкрепа. Документите за помощта могат да се подават по три начина - електронно, по пощата и в офисите на агенцията.

Икономическият министър Емил Караниколов заяви в Сутрешния блок на БНТ, че само големите и печеливши предприятия ще могат да се възползват от мярката на правителството за дотиране на заплатите на работниците. По думите му, цели сектори ще спрат производство заради пандемията от коронавирус и безработицата ще се увеличи.

Само едрият бизнес ще може да се възползват от новата мярка на правителството за подпомагане на част от заплатата на служителите в предприятията.

Емил Караниколов - министър на икономиката: Няма как с една мярка ти да обхванеш целия обществен живот, вероятно и аз считам, че тази мярка ще е за по-големи компании или такива, които имат по-големи реализирани печалби и могат да си го позволят. В момента най-важното е да запазим производството и индустрията в кондиция.

Бизнесът обаче е скептичен за подпомагането на изплащането на заплати в съотношение 60: 40. От близо 600 предприятия, едва 7% биха се възползвали, показва анкета на Българската стопанска камара.

Мария Минчева - директор "Правна дирекция" в Българска стопанска камара: Над 50% казват, че не могат да осигурят финансирането на своите 40%, друга част от фирмите - около 20% казват, че въобще тази мярка не ги устройва и по същество тази мярка е за подкрепа на доходите на хората, но не и за подкрепа на бизнеса.

Според оценката на работодателите в момента няма мярка, която да бъде в пряка помощ на компаниите.

Очаква се до края на годината безработицата да нарасне с до 2 процентни пункта.

Емил Караниколов - министър на икономиката: При всички положения, в момента ситуацията е коренно различна от всички кризи, които познаваме, преди ако и е имало проблем в банковия сектор, и хипотези, произтичащи от това, в момента имаме предприятия, цели индустрии, които затварят.

Министърът коментира и исканото увеличение на тавана до 10 млрд. лева за поемането на външен дълг от страна на България.

Емил Караниколов - министър на икономиката: Тъй като не работи икономиката, няма да има приходи, тоест в хазната няма да влиза нищо, само ще излиза - от тази гледна точка механизмът за теглене на заем е изключително правилен. Караниколов припомни и че все още има интерес от двама големи инвеститори в сектора на автомобилостроенето към изграждането на заводи у нас.

✓ **Енергийният регулатор намали цената на газа с 42,78%, на парното с - 21,78%**

Природният газ, отоплението и парното са с нови по-ниски цени. Това е записано в решение на Комисията за енергийно и водно регулиране, което влиза веднага в сила.

Преизчисляването на сметките за парно ще се прави на базата на прогнози, защото все още не е приключил отоплителният сезон.

Комисията за енергийно и водно регулиране ще определя нова цена на природния газ всеки месец, заради променения договор с "Газпром". Цените на парното обаче ще бъдат коригирани само в определени случаи.

Иван Иванов - председател на Комисията за енергийно и водно регулиране: Това ще става всеки месец само при условие, че има значително изменение на цената на природния газ като основен ценообразуващ елемент.

За значително изменение се счита промяна по-голяма от 5%. Такъв е сегашния случай. Цената на природния газ намалява с близо 43 на сто. Причината, е че "Булгаргаз" и руския доставчик "Газпром" се разбраха да променят формулата за изчисляване на цената като в нея включат и пазарен елемент.

Заради газът поевтиняват и парното, и топлата вода в края на сезона. Най-голямо е намалението в София - с над 26%, а най-малко във Варна - 8,27 на сто. Средно за страната цените падат с близо 22%.

Предстои да бъдат върнати чрез изравнителните сметки за парно това лято и надвзетите пари заради по-евтиния газ със задна дата от август.

Иван Иванов - председател на Комисията за енергийно и водно регулиране: Към момента Комисията няма правомощия за произнасяне с ценови решения със задна дата, едва след като законът за енергетиката мине през Народното събрание и влезе в сила, КЕВР ще изпълни законовите разпоредби такива, каквито бъдат заложени.

В момента е готов вариант за законодателна поправка, но заради блокираната работа на парламента, той не може да бъде гласуван.

Намаление на цените на топлата вода и парното от 1 април

София 26.47%

Пловдив 12.11%

Варна 8.27%

Бургас 17.30%

Враца 22,52%

Плевен 15,65%

Велико Търново 17,54%

Разград 16,88%

Източник: КЕВР

✓ **Как се прави бизнес във виртуални офиси**

Бизнесът вече и във виртуални офиси. От днес българска компания за споделени офис-пространства ще предлага безплатно виртуална платформа за активни хора със свободни професии.

От 2017-а насам броят на споделените офис пространства нараства всяка година с около 10-15 процента. Днес в света има поне 20 хиляди подобни офиси, а класациите се оглавяват от мегаполиси като Лондон и Ню Йорк.

Емил Шекерджийски също решава да развива подобен бизнес у нас. В момент, когато България е номер 10 в света по растеж, се появява изпитание, което никой не е очаквал.

Емил Шекерджийски - предприемач: Днес споделените пространства са почти празни. Много малко клиенти идват на работа.

Един от първите, които трябва да се адаптират към новата обстановка са фирмите, които организират събития. В компанията, в която работи Моника Бранкович, 100 процента от предвидените мероприятия вече са отменени. Затова се мести онлайн, където последно провеждат събитие за "стартърп" компании.

Моника Бранкович - мениджър: Така не посрещнахме очакваните 100 човека в една от залите на нашето пространство, но посрещнахме 4 хиляди души, които гледаха събитието от вкъщи.

Предприемачите вече мислят за края на пандемията. Една от услугите, която се очаква, е мениджънт на сгради, чиито офиси ще бъдат изпразнени. Платформа за виртуални стаи също е иновация, която се ражда в кризата.

Емил Шекерджийски - предприемач: Виртуалната среда има бекграунд на самата стая, реална снимка. Има много малки видеа на хората, които са в момента в тази стая. То ще е свободно безплатно за всички. Само трябва да имаш покана от някой, който е в еко системата.

Ана Здравкова - управител на фирма за изготвяне и управление на проекти: По-голямото преимущество, което имаме, е достъпът до различен вид екосистеми, с които се срещаме в рамките на това пространство. Имаме възможност там да се срещнем с нашите бъдещи партньори или клиенти по проектите.

Елица Костова - корпоративен консултант: В споделеното пространство свършвам три пъти повече работа.

Според предприемачи ситуацията в момента показва, че може да се работи отборно от вкъщи. Прогнозите са, че след пандемията много от компаниите ще се възползват от виртуалното пространство.

Елица Костова - корпоративен консултант: Ако си тръгнем от кризата само гасящи пожари, то следващата е неизбежна.

Проучване на учени от университета в Станфорд показва, че въкщи ефективността се покачва с 13 процента. Освен това служителите прекарват повече време със семействата си за сметка на трафика в час пик.

БНР

✓ Рекордно ниска безработица в България и в целия ЕС точно преди вирусната пандемия

През февруари 2020 година нивото на безработица в 27-те страни от Европейския съюз (ЕС) стабилизира в рекордно дъно от 6,2%, в рамките на еврозоната се понижи до 12-годишно дъно от 7,3%, докато в България безработицата остана за втори пореден месец на ниво от 4,1% (най-ниско ниво от 2000 година, откакто Евростат разполага с данни за нашата страна).

Безработицата в ЕС през февруари остана за трети пореден месец на ниво от 6,5%, като това е най-ниската безработица, откакто Евростат стартира ежемесечното си проучване през януари 2000-а година, и след като година по-рано тя беше на ниво от 6,9% (през февруари 2019 г.). В рамките на еврозоната безработицата пък се понижи от 7,4% през януари до 7,3% през февруари, достигайки най-ниска безработица от март 2008-а година, и под ниво от 7,8% през февруари 2019 година. Важно е да се подчерта, че силните данни са безработица са за февруари - точно месец, преди в Европа да започнат да се предприета строги рестриктивни мерки, блокади и карантини, имащи за цел да ограничат разпространението на коронавируса.

Всички тези мерки се очаква да доведат до драматичен ръст на европейската безработица през март и през следващите няколко месеца.

Според европейската статистика общо 13,984 млн. европейци, от които 12,047 милиона от еврозоната, са били без работа през февруари, като спрямо януари е отчетено намаляване на безработните в ЕС с 62 хиляди при намаление в рамките на еврозоната с 88 хиляди. Спрямо февруари 2019-а година общият брой на безработните европейци е спаднал със 784 хиляди, от които 663 хиляди само в рамките на единния валутен блок.

Най-ниска безработица през февруари 2020 г. беше отново регистрирана в Чешката република (безработица от едва 2,0%), следвана от Нидерландия (2,9%) и Полша (също 2,9%), докато най-висока остана безработицата в Гърция (ниво от 16,3%, но според данни на Евростат за декември 2019 г.) и Испания (13,6% през февруари 2020).

През февруари общо 2,734 млн. младежи на възраст под 25 години са били без работа в ЕС (ниво на младежка безработица от 14,9%), като това представлява понижение на младежката безработица с 85 хиляди спрямо година по-рано, когато безработицата сред младите европейци беше на ниво от 15,5%.

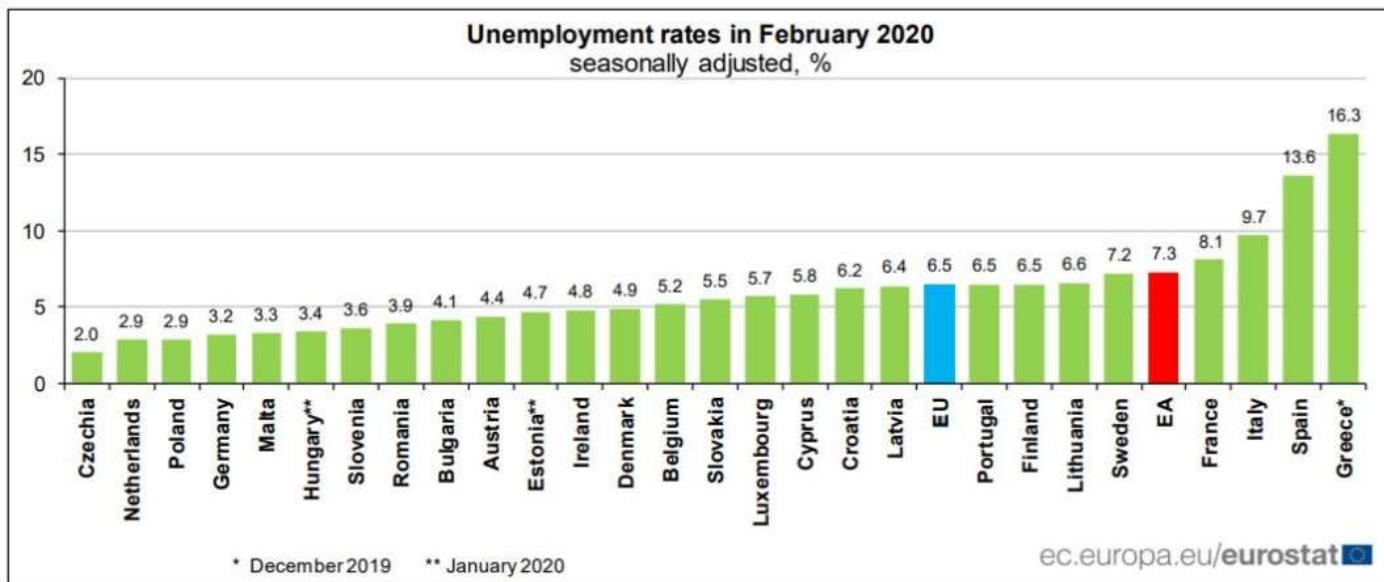
Евростат представи и данни, според които нивото на безработица в България през февруари 2020 г. остава за втори пореден месец на ниво от 4,1% (най-ниска безработица в нашата страна от януари 2000 година, откогато Евростат разполага с този тип данни), след като година по-рано (през февруари 2019) нивото на безработица беше от 4,7%.

Ниво на безработица от 4,1% отрежда на България девето място сред всички 27 членове на Европейския съюз с най-ниска безработица, като нашата страна е една от 19-те членки на ЕС с безработица, която е по-ниска от средноевропейската.

През февруари 138 хиляди българи са били без работа спрямо 140 хиляди през януари и спрямо 157 хиляди година по-рано (през февруари 2020 г.), като това представлява рекордно нисък брой на безработните българи откакто съществува тази статистика за нашата страна от началото на далечната 1995-а година.

Нивото на младежката безработица в България се повиши през февруари до 10,3% от 9,7% през януари и 9,8% година по-рано, като през втория месец на годината без работа са били общо 16 хиляди български младежи на възраст под 25 години спрямо 15 хиляди през януари и 18 хиляди година по-рано (през февруари 2019-а).

Данните на Евростат също така показват, че безработицата сред жените в нашата страна се понижава през февруари до рекордно дъно от 3,4% (от 3,5% през януари и 3,8% година по-рано), докато безработицата сред мъжете стабилизира за четвърти пореден месец на ниво от 4,6% спрямо 5,0% преди година (през февруари 2019).



✓ Стоян Панчев: Не сме стигнали още до шок в заетостта

Какви ще бъдат икономическите последици от кризата с коронавируса? Как да бъдат ограничени щетите от социалната изолация? Как актуализацията на бюджета може да предотврати евентуален срив на икономиката? Какви са предложенията и мерките в социалната сфера – ще бъде ли ограничена безработицата с мярката 60 на 40? Финансовото министерство предложи модел, който предполага, че към края на април ще е приключила социалната изолация, този шок върху предлагането в икономиката:

Задържане на заетостта

"Не е съвсем ясно дали тази мярка ще успее да покрие засегнатите сектори. До голяма степен е важно дали администрацията ще се справи. Зависи и от това колко време ще продължи тежката икономическа ситуация.

Ако обаче имаме продължаване на социалната изолация, на замръзването на световната икономика и някакви други допълнителни негативни сценарии, ще трябва да се мисли за по-различни мерки и по-различни стратегии – според това как се развива ситуацията.

Според мен засега подходът е правилен – предпазливи мерки, контекстуални, които разчитат, че шокът няма да е твърде тежък и дългосрочен. Не са много инструментите, които могат да се ползват в такава ситуация.

Ще успее ли държавата да бъде стабилна и да изплати всички обезщетения

"В момента наблюдаваме гъвкавост, защото все още имаме едно положително очакване, че тази ситуация няма да продължи дълго. Все още определени фирми имат буфери.

Не сме стигнали още до шок в заетостта – много хора да излязат на пазара на труда. Ако продължим да имаме затворена икономика и ако нямаме други допълнителни мерки, можем да видим вече по-сериозен обем на безработицата."

Удачен ли е вариантът за намаляване на ДДС за стоки от първа необходимост?

"Смятам, че държавата пропусна възможността за някаква форма на данъчна ваканция. Може би ДДС не е най-подходящият данък, който да се таргетира. Аз бих започнал с данък общ доход и с данък печалба. Ако имахме една реформирана пенсионна система, разчитаща на капитално натрупващ модел, а не такава, която разчита на месечните вноски, за да покрива разходите, ние с лекота можехме да имаме и една ваканция в пенсионните вноски."

Актуализацията на бюджета и размерът на новия дълг

"Имаме на разположение общо около 15 млрд. лева. На мен ми се струва малко повече, отколкото е нужно, но може би идеята е, ако има още няколко месеца проблеми... Първоначалната стъпка е предпазлива и смятам, че това е правилно. Основната стратегия е да се запази тази заетост, затова смятам стъпката на правителството за положителна" – коментира либертарианецът и икономист Стоян Панчев.

✓ Българските региони не могат изкуствено да се развиват равномерно

В четири последователни текста Радио България фокусира вниманието върху инвестиционните и икономическите проблеми и предимства пред българските планови райони. Движейки се по часовниковата стрелка от Северозападния, Северния централен, Североизточния и Югоизточния планов регион, анализът на икономиста Адриан Николов* от Института за пазарна икономика (ИПИ) стигна до водещата икономическа зона в страната - **Южния централен регион**.

Три от административните области в региона граничат с Гърция, а област Хасково и с Турция. В региона е вторият по големина град в България - Пловдив, край който се събират ключовите за страната, а и за Европа пътни артерии - автомагистрала „Тракия“ (от Черно море до София, част от Паневропейския транспортен коридор 8) и „Марица“ (от Турция за Централна Европа, част от международния път Е80).

„Голямата тежест на юг пада върху област Пловдив - районът извън София, който привлече най-много чуждестранни инвестиции в индустрията. Там се съсредоточиха нови производства с по-висока добавена стойност. Инвеститорите заговориха за липса на работна ръка, за привличане на работници от близки градове като Пазарджик и дори Хасково“ – казва икономистът.

Преди Covid-19, предизвикателството пред Пловдив бе дали областта ще успее да задържи своя индустриален ръст, спиран най-вече от работната ръка. Адриан Николов акцентира и на един интересен пример, свързан с образованието в тази част на България

„Регионалните ни изследвания установиха, че **един от шампионите в рамките на училищното образование е родопският град Смолян**. Чрез привличането на добри учители и инвестиции в училищното образование, властите постигат много добро задържане на учениците в училище и много добри резултати на националните зрелостни изпити. Там е по-висок делът на учениците, които продължават висше образование в университетите. **Смолян е интересния пример, който да проследим - дали инвестициите в образованието ще се отразят на икономическия възход, какъвто имаме основание да очакваме.**

Югозападният регион, в частта си между Гърция и Северна Македония, като че ли остава в сянката на София. Особено след като автомагистрала „Струма“ (която води до Гърция) съкрати пътя до областния Благоевград на 1 час.

„Благоевград страда през последните години най-вече от две тенденции в преработващата промишленост. Разпадането на тютюневата индустрия доведе до изчезването на няколко хиляди работни места. От друга страна, в районаважна роля играе текстилната промишленост. Тя е с много ниска добавена стойност и не успява да осигури висок жизнен стандарт. Ако човек е по-мобилен и има производствено знание, за него е много по-лесно да се премести в Пловдив или в Стара Загора и да работи в някоя от по-модерните фирми, отколкото да остане в шивашката индустрия в Благоевград.

Районът на Кюстендил (област, край която се събират българската, сръбската и македонската граници) по много характеристики прилича на Северозапада - силно застаряващо население, висока безработица и слаб бизнес. Но тук може би имаме основание да говорим, че близостта на столицата (София е на един час път с кола- бел. ред.) е изсмукала потенциала на района.

София е отделна икономическа история.

„Град София е отделна икономика, – посочва Адриан Николов, като поставя акцент на услугите. – В последните години има ръст на аутсорсинга и на информационно-комуникационните технологии. Но и силно индустриално развитие в София-област. Разглеждаме София и региона около нея като отделни икономически единици, а те са много обвързана икономическа цялост. В София-област са едни от най-силните индустриални предприятия и минни компании, сред които и най-голямата фирма в България, която в няколко малки общини дава най-високите заплати.

Как да обединим тези истории в България, така че да се получи един щастлив край?

„Чудя се, дали трябва да ги обединяваме. Мисля, че всяка община разказва своето икономическо развитие, своето социално развитие, демография, образование, своя бизнес. Не е необходимо България да се движи единно в една и съща посока и да се развива с един и същи темп. Споменахме вече за за административна и данъчна реформа - и двете неща са нужни за да вървим напред, а по-слабите области да реализират потенциала си.

** Интервюто с Адриан Николов е направено в началото на пандемията от COVID-19, но икономическите и статистическите данни за развитието на регионите остават трайни като тенденция. Нуждата от промени в българската регионална политика също. А кризата породена от коронавируса, би могла да бъде катализатор за нужните реформи в бъдеще.*

✓ **Очаква се днес да стане ясно какви облекчения ще предложат банките у нас при плащането на кредити**

Очаква се Европейският банков орган да даде указанията във връзка със законовите и частните мораториуми върху плащанията по банков кредити в контекста на ситуацията с Ковид-19.

Управителният съвет на БНБ ще приеме решение по прилагането на указанието на ЕБО в България и ще изиска от търговските банки да предложат за утвърждаване в БНБ единен проект на правила за частен мораториум върху плащанията по банков кредити във връзка със ситуацията с Ковид-19, категорични са от БНБ.

Мярката бе анонсирана още миналата седмица, а решението на Единния банков орган се очаква късно през деня. След това централната банка у нас трябва да вземе решение, като в анонса не е посочено кога новите мерки ще влязат в сила. Още преди тях част от търговските банки предприеха мерки на индивидуално ниво.

✓ **Видеоконферентно заседание на Министрите на външните работи на държавите от НАТО**

Министрите на външните работи на държавите от НАТО ще заседават чрез видеоконферентна връзка за първи път в историята на Алианса.

Те ще обсъдят отговора на пандемията с коронавируса, както и други ключови за Съюза въпроси като борбата срещу международния тероризъм, в т.ч. и обучителната мисия на НАТО в Ирак.

Очаква се министрите да договорят нов пакет в подкрепа на Грузия и Украйна.

[Мениджър](#)

✓ **Агенцията по заетостта спря да приема молби за ваучери за обучение от работещи**

От вчера Агенцията по заетостта спира да приема заявления за предоставяне на ваучери за обучение на заети лица. Преустановени са и всички обучения с вече издадени ваучери. Мярката е временна и е свързана с въведеното у нас извънредно положение заради COVID-19.

Съгласно условията за кандидатстване по процедурата „Ваучери за заети лица“, не е допустимо провеждането на дистанционно обучение. Разходите за всяко едно проведено дистанционно обучение ще се считат за недопустими за финансиране и няма да бъдат изплащани на доставчиците на обучение от Агенцията по заетостта.

Актуална информация ще бъде публикувана на официалния сайт и на Фейсбук страницата на Агенцията по заетостта.

✓ Матурите най-вероятно ще бъдат отложени за 30 май и 1 юни

Единственият сценарий, по който работим в момента, е този за възстановяване учебните занятия от 14 май. При този сценарий ще се наложи изпитите да се преместят от 4 до 10 дни. Това заяви министърът на образованието Красимир Вълчев по време на брифинг тази сутрин.

„Най-вероятно ще предложим държавните зрелостни изпити, които бяха планирани за 20 и 22 май, да се проведат на 30 май и 1 юни. Така ще имаме 8-9 дни, в които да завърши учебната година на дванадесетокласниците.“, поясни Вълчев.

По думите му издаването на дипломите също ще се забави със 7-9 дни.

„Във висшите училища ще има отместване на приемните кампании и в Европа. Ако това не се случи в някоя страна, ние сме готови да издадем и по-рано дипломите на дванадесетокласниците и да говорим с висшите училища“, уточни Вълчев.

Здравният министър обяви, че изпитите за 7 клас, които са планирани за 9 и 11 юни, най-вероятно ще бъдат на 13 и 15 юни. Той добави, че няма пречка за външното оценяване след 4 и 10 клас, като поясни, че изпитите след 4 клас вероятно ще бъдат преместени за 29 и 30 май.

„Средно може да кажем, че децата учат повече след започването на обучението в онлайн среда. Получаваме сигнали за претоварване и на учениците и на учителите. Има виртуален център, в който психолози работят с децата“, добави Вълчев.

✓ Удължиха срока за внасяне на осигурителните вноски от еднолични търговци

До 30 юни се удължава срокът за деклариране и внасяне на окончателните социални и здравни вноски за едноличните търговци, включително и за тези, които плащат патентен данък, както и за земеделските стопани, избрали да се облагат като еднолични търговци, съобщават от Националната агенция за приходите. До края на юни, заедно с годишната си данъчна декларация, те трябва да подадат и декларация образец № 6 с общия размер на дължимите за предходната година осигурителни вноски.

За останалите самоосигуряващи се лица, срокът за деклариране и внасяне на окончателните осигурителни вноски за 2019 г. остава 30 април 2020 г.

Приходното ведомство напомня, че подаването на данъчните и осигурителни декларации и документи, както и плащането към бюджета могат да се извършват чрез портала за е-услуги: <https://inetdec.nra.bg/>, с персонален идентификационен код (ПИК) на НАП.

Националната агенция за приходите съветва клиентите си да използват електронните услуги. Все пак структурите на НАП продължават да работят и да обслужват клиенти при допълнителни мерки за защита и постоянна дезинфекция на помещенията. Подробна информация за данъчните и осигурителни правила по време на извънредното положение е достъпна в специална рубрика на сайта на НАП - <https://nap.bg/page?id=762>.

✓ ЕК подготвя нова схема за временна заетост, за да защити икономиката

Европейската комисия ще представи в следващите дни предложение за нова схема за временна заетост, докато продължава епидемията от COVID-19. Това съобщи председателят на ЕК Урсула фон дер Лайен.

„Това е европейска солидарност в действие! Европейската комисия предлага новата схема за съкратено работно време, наречена SURE, за да помогне на най-засегнатите страни от ЕС, включително Италия и Испания. Това ще спаси милиони работни места по време на кризата и ще ни позволи бързо рестартиране на икономическия двигател на Европа след това“, написа Фон дер Лайен в Туитър.

Предвижда се държавите да покриват временно доходите на служителите, чиито фирми страдат от нарушение на дейността по външни причини. ЕК предлага, докато трае епидемията, работниците да не бъдат съкращавани, а да остават на щат и да използват времето например за придобиване на допълнителни трудови умения.

„Схемата ще бъде гарантирана от всички държави от ЕС и е насочена към най-засегнатите страни. С осигуряването на приходи за работещите се дава тласък на икономиката“, уточни Фон дер Лайен и определи днешната епидемия като най-голямата човешка трагедия от края на Втората световна война.

✓ Катастрофични загуби за европейските страни, ако предприятията не заработят до 2 месеца

Загубите на страните от ЕС, дължащи се на пандемията от коронавирус и икономическото ѝ отражение, ще достигнат милиарди евро. Това прогнозира германският икономически институт Ifo, цитиран от ТАСС.

Прогнозата е изготвена след анализ на ситуацията в Австрия, Швейцария, Италия, Испания, Франция и Великобритания на основа предположението, че в тези страни за два месеца производството ще бъде частично спряно, а общественият живот - сведен до нула.

За Австрия експертите очакват загуби между 34 и 57 млрд. евро. Швейцария може да загуби между 49 и 81 млрд. евро, Италия - от 143 до 234 млрд. евро, Испания - от 101 до 171 млрд евро, Франция - от 176 до 298 млрд. евро, а Великобритания - от 193 до 328 млрд. евро.

Ако предприятията останат затворени за повече от два месеца, то Европа ще се сблъска със загуба на производство, каквато не е отчитана нито при предишните рецесии, нито заради природни катастрофи, предупреждава ръководителят на института Клеменс Фуст.

Спешно са необходими мерки, които да позволят на предприятията да възобновят производството и едновременно да продължат да се борят с пандемията, подчерта експертът.

✓ Европейските борси започват новото тримесечие със спад

Основните индекси на водещите фондови борси в Европа регистрираха понижения в ранната търговия в първата сесия за второто тримесечие на фона на растящите опасения от тежки икономически щети и дълбока рецесия, предизвикани от пандемията от коронавирус, пише Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 се понижи с 8,54 пункта, или 2,67%, до 311,52 пункта, след като вчера завърши най-лошото си тримесечие от 18 г. насам. За този период бечмаркът изгуби 2,8 трилиона долара от стойността си. Немският DAX отчете спад от 297,09 пункта, или 2,99%, до 9 638,75 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 изтри 191,63 пункта от стойността си, или 3,38%, достигайки до ниво от 5 480,27 пункта. Френският измерител CAC 40 се понижи с 146,56 пункта, или 3,33%, до 4 249,56 пункта.

Общият банков индекс SX7P се понижи с 4,42% и отново е в диапазона на рекордното си дъно, след като миналата седмица отчете леко възстановяване на фона на агресивните фискални и парични стимули, прието по света. Акциите на банките HSBC, Santander и Lloyds of London поевтиняха съответно с 8,29%, 3,04%, 5,53%.

„Оптимизмът, който видяхме миналата седмица, е много ранен и засега не може да се говори за повратна точка в тази криза“, коментира Берт Колейн от ING Amsterdam.

„В започваме да Европа виждаме леки признаци, че мерките за ограничаване на разпространението на заразата може да имат ефект, но нещата в САЩ продължават да се развиват много бързо“, добавя той.

По-рано президентът на САЩ Доналд Тръмп предупреди американците, че предстоят две „болезнени седмици“, като очакванията на много специалисти са смъртните случаи в САЩ да достигнат над 100 хил. дори при спазването на строги мерки за социално дистанциране.

Анти-риските настроения на пазарите накараха инвеститорите да се насочат към златото и акциите на компаниите от секторите на здравеопазването (SXXDP) и комуналните услуги (SX6P), считани за сигурни убежища, които регистрираха най-малки понижения, съответно с 1,48% и 2,50%.

Акциите на Британско-швейцарският добивен гигант Glencore поевтиняха с 3,78% след като компанията обяви, че тази година няма да изплаща дивиденди.

Най-лошото първо тримесечие в историята на Dow и S&P 500

Основните индекси на Нюйоркската фондова борса отчетоха понижения във вторник, завършвайки тримесечието с рекорден спад, пише Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones се понижи с 410,32 пункта, или 1,84%, до 21 917,16 пункта, след като по-рано през деня отчете ръст от 152 пункта. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 изтри 42,06 пункта от стойността си, или 1,6%, достигайки до ниво от 2 584,59 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq записа спад от 74,05 пункта, или 0,95%, до 7 700,1 пункта.

Dow и S&P 500 отчетоха най-лошото си първо тримесечие в историята, изтривайки съответно 23,2% и 20% от стойността си. Това е най-лошото тримесечие за Dow от 1987 г. и най-лошото за S&P 500 от 2008 г.

Загубите за месеца са също толкова притеснителни. От началото на март Dow и S&P 500 са изтрили 12,5% от стойността си, което е най-лошото месечно представяне от финансовата криза насам.

На пазарите се отрази негативно прогнозата на Goldman Sachs, че американската икономика ще се свие с 9% през първото тримесечие и колосалните 34% през второто. Според банката нивото на безработица в САЩ ще достигне пик от 15%.

Междувременно индексът на потребителското доверие в САЩ падна до 120 пункта през март от 132,6 пункта през февруари. Това е най-ниското ниво на потребителско доверие от юли 2017 г. насам.

Загуби регистрираха и в банковия сектор, където акциите на JP Morgan Chase, Citigroup и Bank of America поевтиняха съответно 3,71%, 4,45% и 3,68%.

В понеделник трите основни индекса на Уолстрийт записаха ръст, след като американският президент Доналд Тръмп обяви, че федералните указания за социална дистанция в страната остават в сила до 30 април.

„Трудно е да си представим ръст на фондовите борси без да има изглаждане на кривата на новите заразени с коронавирус“, коментира Тери Сандвен от U.S. Bank Wealth Management.

„Не смятаме, че ще има V-образно възстановяване, то ще бъде по скоро U-образно. Рискът от рецесия остава висок, и ние най-вероятно навлизаме в такава в момента“, добавя той.

Спад в Азия

Водещите фондови борси в Азиатско-тихоокеанския регион записаха предимно понижения в сряда, пише Маркетоуч.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 се понижи с 851,6 пункта, или 4,5%, до 18 065,41 пункта, след като проучването tankan на Японската централна банка демонстрира, че бизнес доверието в страната е паднало до минус 8 пункта в периода януари-март, което е пето поредно тримесечие на спад и най-ниското ниво от 2013 г. насам.

В континентален Китай индексът Shanghai Composite отчете спад от 15,77 пункта, или 0,57%, до 2 734,52 пункта, докато по-малкият Shenzhen Composite изтри 5,85 пункта от стойността си, или 0,35%, до 1 660,08 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng се понижи с 517,69 пункта, или 2,19%, до 23 085,79 пункта. Вчера китайските индекси записаха ръст на фона на по-добрата от очакваното промишлена активност в страната.

Според данните на китайската статистическа служба и на Китайската федерация по логистика и доставки индексът на мениджърите по доставките PMI в сферата на промишлеността е достигнал 52 пункта през март. Това е значителен скок в сравнение с февруарското дъно от 35,7 пункта. Границата от 50 пункта разделя растежа от свиването. PMI индексът за сектора на услугите достигна 52,3 пункта.

В Южна Корея бечмаркът Kospi се понижи с 69,18 пункта, или 3,94%, до 1 685,46 пункта, докато австралийският измерител ASX 200 отчете ръст от 181,8 пункта, или 3,58%, до 5 258,6 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха предимно понижения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете спад от 2,50 пункта, или 0,60%, до 416,85 пункта. BGBX40 се понижи с 0,46 пункта, или 0,51%, до 89,92 пункта. BGTR30 изтри 2,53 пункта от стойността си, или 0,58%, достигайки до ниво от 434,36 пункта. BGREIT напредна с 0,15 пункта, или 0,12%, до 125,22 пункта.

[В, Монитор](#)

✓ Искане PCR тестове от САЩ

Бойко Борисов разговаря с държавния секретар на Щатите

България е поискала комплекти PCR тестове за откриване на коронавируса от САЩ. Това станало по време на телефонен разговор между премиера Бойко Борисов и държавния секретар на САЩ Майк Помпео, съобщиха от "Дондуков" 1.

Двамата обменили мнения за лекарства, медицински консумативи и тестове за диагностика на COVID-19. В разговора станало ясно, че учени и специалисти от САЩ разработват ваксина срещу вируса и нашата страна ще е сред първите, с които ще я споделят. "Всяка държава има свои опит и знания, но ако споделяме заедно ефективните мерки ще се справим по-бързо в битката с пандемията", заявил Борисов пред Помпео. Те били единодушни, че всички страни са длъжни да продължат борбата с пандемията чрез взаимопомощ и тясно сътрудничество при обмен на успешни практики в лечението.

Премиерът представил пред държавния секретар успешната реорганизация на българската индустрия, която от седмици произвежда защитни облекла, шлемове, очила и маски. Той подчертал, че облеклата отговарят на сертифицирани стандарти и изисквания за всички, работещи пряко с коронавируса. Борисов разказал и за приетия от правителството пакет от социално-икономически мерки в подкрепа на работодателите и работниците. Той подчертал пред Помпео, че страната ни полага усилия да се запази заетостта на всеки гражданин. „Като мине времето на пандемията, България, Европа и САЩ, които споделят еднакви демократични ценности и свободи на гражданите, заедно като стратегически партньори ще измъкнат държавите си от икономическата криза вследствие на коронавируса“, казал в телефонния разговор пък Майк Помпео.

✓ ДФЗ преведе още 17 млн. лв. за агроекология

Държавен фонд „Земеделие“ преведе над 17 млн. лв. по мярка 10 „Агроекология и климат“ от ПРСР 2014-2020 г. Изплатените средства са за Кампания 2019, а подпомагане получиха 2 619 земеделски стопани.

Сред тях бяха кандидатите с поети ангажименти по направления „Възстановяване и поддържане на затревени площи с висока природна стойност“ (ВПС1), „Контрол на почвената ерозия“ и „Опазване на застрашени от изчезване местни сортове, важни за селското стопанство“.

През следващата седмица финансова помощ ще получат и бенефициентите, които имат комбинация от горепосочените направления с други като „Поддържане на местообитанията на зимуващите видове гъски и ливаден блатар в обработваеми земи с орнитологично значение (ВПС-4.1)“ и „Поддържане на местообитанията на Царски орел и Египетски лешояд в обработваеми земи с орнитологично значение (ВПС-4.2)“ Досега по мярката са преведени над 43 млн. лв.

Финансирането се поделва между Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и националния бюджет в съотношение 75:25%.

✓ Приемът по мярка за хуманност към животните започва на 15 април

Животновъди ще могат да кандидатстват по мярката за хуманно отношение към животните от ПРСР 2014-2020 г. от 15 април. Приемът ще продължи месец - до 15 май, а заявленията за подпомагане ще се приемат в областните дирекции на ДФ „Земеделие“, в зависимост от местоположението на животновъдния обект.

Стопаните трябва предварително да си запазят час за подаване на документите. Те също могат да бъдат записани в съответните областни дирекции. Мерките са във връзка с наложените протиепидемични мерки, свързани с коронавируса.

Чрез запазването на часове ще може да се избегне струпването на много хора. В рамките на обявения прием, стопаните, поели доброволни ангажименти през 2017, ще могат да увеличат броя на животните, одобрени за подпомагане с първото заявление, както и да заявят нова дейност по мярката, без да приемат нов ангажимент. Не се налага кандидатстващите за пръв път да поемат многогодишен ангажимент.

Другите изисквания към стопаните са предварително да бъдат актуализирани данните за отглежданите от тях животни в Системата за идентификация и регистрация на животните на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ).

За дребните преживни животни е задължително да бъде посочено и тяхното предназначение. За телетата е необходимо да бъде предоставена кантарна бележка, за да се определи категорията на всяко животно. Кандидатите, които желаят да актуализират своите данни или заявяват нови животновъдни обекти трябва да предоставят становище, предварително издадено от БАБХ, за да докажат наличието на свободна площ в обекта.

✓ БАБХ започва проверки в цялата страна за Великден и Гергьовден

Инспекторите на агенцията по храните (БАБХ) започва засилени проверки на обекти за производство и търговия с храни, пакетиращи центрове за яйца, складове за търговия на едро с храни, заведения за обществено хранене и търговски обекти за търговия на дребно, пазари и борси, във връзка с предстоящите официални празници.

Във фокуса на засиления контрол попадат производството и търговията на традиционно предлаганите за празниците храни (агнешко месо, козунаци, яйца, включително боядисани яйца, пресни зеленчуци), както и на боя за яйца. Ще се следи за произхода и правилното съхранение на суровини и храни, за коректното етикетирание и маркировка.

По отношение на предлагането на трупно агнешко месо ще се контролира наличието и цвета на здравна маркировка (син цвят – с произход България, червен цвят – с произход, различен от българския), а също така и дали търговците предоставят на видно място информация за страната на произход на месото.

Инспекторите ще следят начина на съхранение, етикетирането и маркирането на яйцата (включително недопускане на яйца от клас "B" в търговската мрежа). Ще се вземат проби за лабораторно изпитване от яйцата с произход ЕС и трети страни.

До края на обявеното в страната извънредно положение във връзка с пандемията от COVID-19, БАБХ продължава да извършва засилени проверки в обектите за производство и търговия с храни, и заведения за обществено хранене, които приготвят и доставят храна до краен потребител. Проверките включват използване на подходящо защитно работно облекло, химични вещества и оборудване за дезинфекция и предпазни средства (ръкавици /при необходимост и в зависимост от естеството на работа/ и маски) от служителите, заети в производството, предлагането и доставката на храни; честотата на провежданата дезинфекция.

Ще се следи създадени ли са условия, които възпрепятстват прекия досег на клиента с непредварително опаковани храни с изключение на плодове и зеленчуци; за наличие на информация на видно място за потребителите, че плодовете и зеленчуците преди употреба следва да бъдат добре измити, като при възможност бизнес операторът да осигури еднократни найлонови ръкавици/пликове/торбички и други с оглед намаляване риска от замърсяване на продуктите; Специално внимание се обръща на записите по Системата за управление на безопасността на храните, по-конкретно за хигиена и дезинфекция на помещения, инвентар и технологично оборудване, и хигиена и здравен статус на персонала.

Investor.bg

✓ ЕС готви програма за 100 млрд. евро в подкрепа на работните места

Според план на предложенията те ще са под формата на схема за кредитиране, средствата за която ще бъдат гарантирани от европейските държави

Европейският съюз ще представи кредитен план в размер на 100 млрд. евро в подкрепа на най-тежко засегнатите страни от коронавирусната епидемия.

Предложението става на фона на критиките, че блокът прави твърде малко, за да компенсира икономическите ефекти от пандемията. От Европейската комисия сигнализираха в сряда, че планът ще помогне на правителствата да предоставят средства за компаниите в защита на работните места. Според план на предложенията, видян от Bloomberg, те ще са под формата на схема за кредитиране, средствата за която ще бъдат гарантирани от европейските държави членки.

„Цели да помогне на Италия, Испания и всички останали други страни, които бяха силно ударени“, заяви председателят на ЕК Урсула фон дер Лайен в изявление. Помощта за връщането на хората по работните им места, веднага щом търсенето се ускори, „е от съществено значение за рестартиране на европейския икономически двигател без забавяне“, каза още Фон дер Лайен.

В изказването не се посочват подробности около проекта, наречен Sure, който се очаква да бъде представен в цялост до края на седмицата.

С трябваше да се изправи пред поредица от критики заради бавния си отговор на кризата на фона на постоянни сблъсъци между 27-те страни членки на блока. Девет държави, включително Франция, Италия и Испания, настояват за създаването на съвместен дългов инструмент, наречен „коронаоблигации“. Техните амбиции обаче бяха посрещнати от несъгласието на Германия и Нидерландия. Правителствата в блока също така спорят и по условията на кредитните линии от Европейския стабилизационен механизъм, спасителният фонд на блока.

Френският министър на финансите Брюно льо Мер на свой ред настоява за общ европейски спасителен фонд, който да бъде ограничен във времето на базата на предложението за коронаоблигации.

Според черновата на плана на ЕК европейските правителства ще могат да искат финансова помощ, ако „публичните разходи внезапно и драстично са се увеличили, считано от 1 февруари 2020 г., заради приемането на национални мерки, пряко свързани с краткосрочни работни схеми“ заради коронавирусната пандемия.

В рамките на плана ЕС ще набира пари на международните пазари, подкрепян от гаранции на държавите членки, които на свой ред трябва да са „неотменими, безусловни и при поискване“, се казва в текста. Това обаче е форма на споделена отговорност, която може да не се хареса на властите в Германия и Нидерландия

Евروزоната е изправена пред най-тежката си рецесия някога заради последствията от епидемията с коронавирус, която отне живота на над 25 000 души в Европа и постави под икономическа и социална блокада повечето страни на континента.

„Ако няма разпоредби и компаниите останат без работа заради временни външни шокове като коронавируса, те не трябва да съкращават персонал“, заяви Фон дер Лайен. Хората трябва да могат да „продължат да плащат наемите си и да купуват неща, от които се нуждаят“, допълни тя.

✓ Четири начина, по които коронавируса променя капиталовите пазари

Ангажиментът на правителствата за фискална подкрепа би трябвало да означава по-висока доходност по ДЦК и по-голяма инфлация

Някой ден тази криза ще приключи. Остават големи неизвестни кога и при каква човешка и икономическа цена. Но когато пазарите се върнат към нещо като нормалност, инвеститорите вероятно ще открият един коренно променен политически и икономически пейзаж: такъв, в който ролята на паричната политика вече е от второстепенно значение, пише за Financial Times Джим МакКормик, глобален стратег в NatWest Markets.

От известно време той говори за тази предстояща промяна на парадигмата, която смята, че се отнася към края на монетарното господство и връщането на фискалното разчитане. Кризата с Covid-19 е ускорила нещата. Всъщност март 2020 г. ще остане като един от най-драматичните месеци за регулаторите в съвременната история.

Лихвените проценти във водещите икономики са на практика нулеви - рекордно дъно. Количественото облекчаване се завръща в по-голям мащаб от наблюдаваното досега. Съществуват и други мерки за подпомагане функционирането на пазарите.

Промяната във фискалната политика е още по-драматична. В началото на март фискалният отговор на САЩ е 8 млрд. долара, което според Белия дом е твърде много. Цифрата вече е 2 трлн. долара, 10 на сто от брутният вътрешен продукт. Германия също обяви огромен подкрепящ фискален пакет, който ще бъде финансиран чрез емисия дълг за 150 млрд. евро, което по същество прекратява политиката на страната за балансиран бюджет без нови заеми. В действителност проследяването на фискалните разходи е без значение. Това е моментът на правителствата да направят „каквото е необходимо“.

Тази нова рамка ще има огромни последствия за пазарите. Основните са четири. Първо, свят, разчитащ повече на фискалната, а не на паричната политика, би трябвало да означава по-висока доходност на облигациите, по-стръмни криви на доходността и по-високи пазарни рискови премии при равни други условия. И трите тенденции бяха видни през март. Целта на монетарната политика през изминалото десетилетие беше да намали доходността по облигациите, да облекчи финансовите условия и да придвижи инвеститорите нагоре по кривата на риска. Фискалната политика е насочена към реалната икономика по-пряко и се финансира чрез големи заеми.

С това е свързан вторият ефект: заради кризата с Covid-19 бе направена голяма крачка към привеждане на политиката в унисон с [Модерната парична теория](#) (МПТ), която казва, че планините от дълг или гигантските бюджетни дефицити нямат значение за държавите, които заемат в собствените си валути. Огромните фискални дефицити ще бъдат финансирани поне отчасти от покупките от централната банка. Това означава, че когато пазарите се успокоят, волатилността на лихвените проценти първа ще спадне, но вероятно не до рекордно ниските нива, наблюдавани преди кризата.

Придвижването към ММТ също означава натиск за повишаване на инфлацията. Обвързаните с инфлацията облигационни пазари бяха засегнати от кризата, но все си мисля, че посоката за инфлацията в свят на масивни фискални дефицити, финансиран от купуване на облигации от централните банки, е нагоре, а не надолу. Това в крайна сметка прави акциите да изглеждат много по-привлекателни в сравнение с облигациите. Рисковите премии върху акциите вече са близо до многогодишни върхове на повечето пазари. Относителните им оценки изглеждат още по-добре, когато вземете предвид задаващия се ръст в предлагането на облигации.

Трети момент, който вероятно ще набере инерция, е относителното влошаване на правителствените баланси в Западна Европа и САЩ в сравнение с много от развиващите се икономики. Още е рано, но актуална особеност на кризата с Covid-19 е, че тя засегна Западна Европа и САЩ много повече. Активите на развиващите се пазари бяха до голяма степен избягвани през последните седмици, но тази балансова тенденция в крайна сметка трябва да има значение и ще бъде нетно положителна за тези пазари.

Накрая и една окуражаваща тенденция в кризисния отговор на Covid-19 - това са категоричните опити на регулаторите да ограничат въздействието на новите политики върху банките. Банките трябва да бъдат централна част от решението, но ще бъдат силно засегнати от кризата. Знаейки това, европейските регулатори - и особено Европейската централна банка - проявиха силно нежелание да намалят допълнително лихвите. Други благоприятни за банките мерки включват регулаторно капиталово облекчение, финансиране на схеми за кредитиране при атрактивни нива и отмяна на стрес тестове. Всяко малко нещо помага.

Амунициите на паричната политика вече бяха намалели преди кризата с Covid-19 и сега са в голяма степен изразходвани, загубвайки голяма част от мощта си като самостоятелен инструмент. Начинът, по който пазарите игнорираха две изненадващи намаления на основната лихва от Федералния резерв на САЩ, би трябвало да е достатъчно доказателство за тази промяна.

В тази нова среда паричната политика ще играе поддържаща роля: помагайки за финансирането на неизбежния ръст в предлагането на държавни облигации, продиктувано от фискалните дефицити през следващите месеци.

[Дневник](#)

✓ Бюджетните организации трябва да представят план за отлагане на неспешните разходи

Всички бюджетни организации са получили указание от финансовия министър да прегледат бюджетите си и да представят сметка за това кои от предвидените разходи не са ключови и могат да бъдат отложени за следващи години. Това обяви пред БНР Менда Стоянова, председател на бюджетната комисия в парламента. Тя допълни, че тъкмо от тези икономии ще се поемат допълнителните разходи за заплати на работещите на първа линия в борбата с коронавируса, покупката на медикаменти и др., така че да не се натоварва допълнително бюджетът.

Тя посочи, че от това ще се направи икономия на разходи в бюджета и така той няма да бъде утежнен допълнително.

За днес бе насрочено заседание на комисията, на което да се разгледа [проектът за актуализация](#) на бюджета. [Късно снощи обаче се разбра](#), че то се отлага заради това, че при депутата Хасан Адемов е открит коронавирусът и всички депутати днес ще са подложени на тест.

Всеки един лев от този ликвиден буфер в бюджета, който трябва или ще бъде използван, отново трябва да мине през парламента, защото правителството няма право да прави разходи извън записаните в бюджета. Това е отговорът на тези критики, които казват, че се подписва празен чек на правителството, коментира още Менда Стоянова.

Тя обясни, че с предложението да се даде възможност на кабинета да поеме държавен дълг до 10 млрд. лв. вместо до 2.2 млрд. лв., каквото е записано в Закона за държавния бюджет, се дава се гъвкавост да се заеме от пазарите сума, която може да се харчи единствено и само с решение на Народното събрание. "Лимитът на дълга до 10 млрд. лева ще бъде горещият картоф, който ще прехвърля от ръка на ръка БСП", коментира председателят на бюджетната комисия.

По-рано от БСП вече обявиха, че няма да подкрепят предложената актуализация на бюджета и взимането на "колосален заем". Повече за това четете [тук](#).

Стоянова обяви, че е говорила с представители на другите парламентарни групи и те са заявили, че ще подкрепят проекта. Към 12 ч. все още няма яснота кога проектът ще влезе за обсъждане в парламента.

✓ **Университетите ще могат да създават търговски дружества**

Държавните висши училища ще могат да създават търговски дружества по реда на Търговския закон, както и да участват в капитала на такива дружества. Целта е да се изградят инкубатори за иновации и бизнес с участието на висшите училища. Това прие правителството със свое постановление днес, съобщава пресслужбата му.

Предметът на дейност на тези дружества може да бъде изследване, реализация и развитие на научни разработки, внедряване и продажба на научни продукти, както и регистрация на патенти и търговски марки на национално и международно ниво. Дружествата ще могат да бъдат и посредници при трансфера на технологии между технологични центрове и технологични паркове.

Предвижда се висшите училища да имат възможност да създават и да участват в капитала само на дружества с ограничена отговорност и акционерни дружества с изрично определен в постановлението предмет на дейност, който трябва да е свързан с резултатите от дейността по професионалните направления и специалностите от регулираните професии, за които висшето училище е получило акредитация.

Възможността за сдружаване на висшите училища с фирми ще бъде мотивация за авторите на патенти, както и за включване на водещи стопански и икономически субекти, предлагащи финансови и други ресурси за ускоряване на процеса на експлоатация и комерсиализация на научните продукти.

В постановлението и се ограничават възможностите за разходване на постъпилите средства от отчисленията от печалбата на търговските дружества като строго определя случаите за това.

✓ **Комисията по конкуренцията спира разглеждането на жалби**

В последния ден от март Комисията за защита на конкуренцията [е обявила на сайта си](#), че по време на извънредното положение, за което [правителството поиска удължаване до 13 май](#), няма да текат сроковете за обжалване на различни процедури - решения за определяне на концесионери, по обществени поръчки, за отстраняване на нередности, а също и самите откази на комисията да образува производство.

Това означава, че на практика обществените поръчки се замразяват до второ нареждане, пише "Капитал", защото може процедурите да се придвижат до подписване на договори.

Причината за това решение са мерките, описани в Закона за извънредното положение, които е възможно да бъдат прецизирани от парламента, когато има възможност той да се събере. Към момента не е известно кога ще стане това заради открития случай на заразен депутат.

✓ **Забавяне по пътя към еврозоната води до отложени реформи**

Димитър Радев

Разпространението на COVID-19 поставя сериозни изпитания както за здравето на хората, така и за икономиката. Българската народна банка предприе пакет от мерки, в рамките на нашия законов мандат, за ограничаване на негативните ефекти от предстоящата криза. Важна част от действията ни в настоящата ситуация има отношение към търговските банки.

Темите, по които работим, покриват едновременно краткосрочен и по-дългосрочен, включително стратегически, хоризонт.

В краткосрочен план, мерките ни са насочени към **готовността на сектора да посрещне тежестите на задаващата се икономическа криза**. Успоредно с това действията на БНБ целят ограничаване на последствията от кризата за домакинствата и бизнеса.

Банковият ни сектор навлиза в новата ситуация подсигурен за хоризонт от поне няколко месеца. Във времена, когато самото оцеляване на много други индустрии и бизнес сфери е поставено под въпрос, подготовеността на банките в България позволява да гледаме на тях като част от решението, а не от проблема.

От голямо значение за настоящата силна изходна позиция на сектора бяха стрес тестовете, проведени от БНБ и ЕЦБ съответно през 2016 г. и 2019 г. **Българските банки успешно преминаха проверките. Това с днешна дата се отнася и за двете банки, които постигнаха значителен напредък в изпълнението на капиталовите си планове след последните тестове.**

Добрата кондиция на банковия ни сектор е основата, върху която централната банка като регулаторен и надзорен орган, координирано с търговските банки, надгражда и прилага мерки, съобразени с новата ситуация.

По-конкретно, настоящите ни мерки са в три основни направления.

Първо, допълнителни мерки за безпрепятствено функциониране на паричния режим и свързаната с това инфраструктура, включително за налично-паричното обръщение, платежните системи и дейностите на БНБ като фискален агент на правителството. Детайлите на тези мерки не са публични, но те най-общо целят създаване на допълнителен резервен капацитет с оглед непрекъсваемостта на критични за държавата и икономиката функции.

Второ, допълнително укрепване на капиталовата и ликвидната база на търговските банки. Възможно е мащабите на предстоящата криза да надхвърлят параметрите на негативните сценарии от последните стрес тестове. Мерките на БНБ в това направление, които вече оповестихме, възлизат на 9.3 млрд. лева. Тези мерки, които търговските банки вече изпълниха, включват капитализиране на цялата печалба в сектора, отменяне на предвидените увеличения на антицикличния капиталов буфер и намаляване на чуждестранните експозиции на банките.

Трето, регулаторни мерки, с които се дава възможност за по-голяма гъвкавост на търговските банки при облекчаване на негативните последици от кризата за техните клиенти - граждани и фирми. В основата на тези мерки е въвеждането на целенасочен и временен мораториум, с който се спират или отлагат плащания по банков кредити. БНБ работи върху регулаторното третиране на свързаните с това мерки, а търговските банки - върху бизнес модела за прилагането на тези мерки по отношение на техните клиенти. Тези мерки ще бъдат активирани в близките дни на базата на критерии и насоки, приети от Европейския банков орган. БНБ е участник в процеса на приемане на тези общоевропейски насоки, в качеството ни на член на Съвета на надзорниците на Европейския банков орган.

Гореизброените мерки допълват други правителствени инициативи, засягащи банковия сектор, като мораториума върху наказателните лихви при забава на плащания по банков кредити и увеличението на капитала на Българската банка за развитие със 700 млн. лева, от които 500 млн. лева за портфейлни гаранции по банков кредити и 200 млн. лева за безлихвени потребителски заеми за граждани в неплатен отпусък.

Продължителността на предстоящия кризисен период е онзи важен параметър за определяне на нашите действия и мерки, по който все още има съществена информационна недостатъчност и несигурност. За тази цел работим върху различни макроикономически сценарии и прогнози, които се развиват в зависимост от входящата информация. **В рамките на второто тримесечие на годината очакваме значително по-голяма яснота**, която ще добие форма на по-прецизни разчети, за очакваните размери и продължителност на неблагоприятните ефекти, породени от ситуацията с COVID-19.

Отвъд интензитета на всички текущи и непосредствено предстоящи действия, в дългосрочен план продължаваме да следваме ориентацията за все по-пълно интегриране в европейската финансова инфраструктура.

Това е оптималната стратегия за България.

Възможно е техническо отместване на сроковете на фона на текущо неблагоприятната финансово-икономическа среда. Но няма основание за отслабване на усилията на българските институции, включително на БНБ. **Всяко забавяне на процеса на присъединяване към валутния механизъм, банковия съюз и еврозоната ще демотивира осъществяването на важни структурни реформи и ще забави реалната конвергенция на икономиката на България.**

Това предполага също **забавен растеж на доходите у нас** - ефект, който би бил особено неблагоприятен за всички български граждани, които преди това ще бъдат засегнати от очакваните във връзка с COVID-19 затруднения в икономиката.

Текстът е от електронния бюлетин на Асоциация на банките в България. Оригиналното заглавие е "Банковият сектор в условията на COVID-19". Акцентите са на "Дневник".

✓ Красен Станчев: Аз бих отменил за дълго време корпоративния данък

Аз бих отменил за дълъг период от време, а може би и завинаги, корпоративния данък". Това заяви в предаването "Денят с Веселин Дремджиев" по TV+ и TV1 икономистът и председател на Управителния съвет на Института за пазарна икономика доц. Красен Станчев.

Той коментира мерките, които правителството предприе, за да облекчи бизнеса и гражданите в настоящата криза. "Нито една от мерките на правителството не изглежда дългосрочна, липсва и информация. Едно от нещата, които правителствата винаги могат да правят, за да облекчат състоянието на икономиката, е да направят информацията достъпна до всички", заяви Станчев.

Според него в момента парламентът бързо трябва да отмени член трети от [Закона за извънредното положение](#) (целият текст на закона [вижте тук](#)).

Той смята, че актуализацията на държавния бюджет е трябвало да бъде направена много по-рано. "Трябваше да се започне с отделянето на средства за предпазни средства, маски и т.н., да се мине през оряване на разходи, които са безсмислени или могат да бъдат отложени с 1-2 години и да се съсредоточат нещата върху липсата на приходи от данъци и осигуровки", коментира той. Станчев заяви и, че в настоящата ситуация е добра идея правителството да емитира нов дълг, но подчерта, че е важно как ще бъдат изхарчени тези пари.

✓ България остава страна с "умерен риск" от забавени плащания и лоши вземания

Въпреки усложнената икономическа обстановка рейтингът на България засега се запазва на ниво B2 - "умерен риск" от забавени плащания и лоши вземания, пише в доклад на Euler Hermes, компания за застраховане на търговски кредити, цитирана от БТА. Девет от 18 изследвани сектора у нас обаче вече попадат в зоната на чувствителен риск, съобщават от компанията.

Мониторингът обхваща 242 държави, като оценката се прави на база 40 краткосрочни и дългосрочни показателя. Рейтингът дава информация за степента на риска от забавени плащания и лоши вземания при осъществяване на сделки с компании, опериращи в съответната държава. Скалата на Euler Hermes включва два индикатора - за средносрочен риск от АА (най-нисък), А, ВВ, В, С, D (най-висок) и за краткосрочния риск по скала 1 (най-нисък) до 4 (най-висок). В същото време се прави оценка на 18 сектора във всяка държава, като те се индексират от "зелено" за нисък, през "жълто" за умерен, "оранжево" за чувствителен до "червено" за висок риск.

В България половината от изследваните сектори вече "светят" в оранжево, след като към тази зона от жълтата премина и производството на автомобилни части. Това е и единственият сектор с понижен рейтинг в новия доклад на Euler Hermes. В зелената част на скалата у нас като най-нискорисков засега успява да се задържи само софтуер и ИТ услуги.

18 са държавите с понижен рейтинг, като сред тях попадат и такива от региона на Централна и Източна Европа - Румъния, Словакия, Чешката република, Полша и Литва.

"Видимите и потенциални последици от пандемията на Covid-19 са отразени в нашия анализ на риска в отделните държави. Продължаваме да следим положението във Франция, Германия, Испания и САЩ, като към момента те разполагат с необходимите инструменти да защитят бизнеса там, но ситуацията може да рязко да се усложни, ако изолацията продължи и икономиките останат замразени за по-дълъг период", предупреждава Людовик Сюбран, главен икономист на Euler Hermes и Allianz.

Общо 126 сектора във всички изследвани държави също са с ревизиран към по-рисков рейтинг. В 60 процента от случаите става въпрос за съществена промяна - от умерен към висок риск. Най-сериозно засегнато е автомобилостроенето с понижение в 26 държави. На второ място в негативната класация се нарежда транспортът (понижение в 21 държави), следван от електрониката (понижение в 14 държави) и търговията на дребно (понижение в 12 държави).

Най-сериозно повишаване на риска по сектори има в Западна Европа с 52 ревизии надолу, а в Източна Европа те са 24.

Cross.bg

✓ Темы и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Сутрешен блок“

- Коронавирусът - последна информация от Щаба на живо;
- Границите и пандемията - главен комисар Светлан Кичиков;
- При опасност от зараза: трябва ли да дезинфекцираме продуктите от магазина и как?
- Какво да сготвим бързо, лесно и вкусно? - рецептите на Ути Бъчваров;

Нова телевизия - „Здравей, България“

- Извънредното положение - до 13 май. За удължаването на мерките - на живо с последна информация от щаба.
- Бележки с кръстове по вратите на хора, поставени под карантина. На живо - чия е идеята за тази мярка в Русенско?
- Скрили ли са лекари в Банско пациенти със симптоми на COVID-19?
- Коронавирусът - като диагноза на здравеопазването. Гост - бившият здравен министър д-р Мирослав Ненков.
- Депутатите - на спешен тест за COVID-19. Говори ръководството на една от болниците, в която се изследваха народните представители.
- Лекари и застрахователи в подкрепа на медиците на първа линия. Каква ще е помощта?
- Шнорхели вместо респиратори. Как водолазни маски влязоха в битката със заразата?
- Като на война. Френски фармацевт прави дезинфектант под открито небе.

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - Удължават извънредното положение до 13 май, но Бизнесът иска след Великден по-меки мерки, за да работи
- в. 24 часа - България е блестящ пример, че ваксината БЦЖ пази и от коронавируса
- в. Монитор - Удължават до 13 май извънредното положение
- в. Монитор - В централна и източна Европа: Българите сред най-тестваните за COVID-19
- в. Монитор - Овцевъди алармират Агнешко над 15 лв. е спекула
- в. Монитор - Топлото най-евтино в Бургас, най-скъпо - в Пловдив
- в. Телеграф - Удължават извънредното положение до 13 май
- в. Труд - Карантина за Великден и Гергьовден

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - Вариант: Парламентът се мести в НДК, за да са депутатите на голямо отстояние
- в. 24 часа - 5-те джипита в Банско: Защо да крием 50 болни?! Някой опитва да ни срови* града
- в. 24 часа - 30 см преспи за 1 април
- в. Монитор - 100 млн. лв. внасят у нас 6000 студенти след бригада в САЩ
- в. Телеграф - Откриха труп на бит и нахапан мъж
- в. Телеграф - Министърът на икономиката Емил Караниколов разкри: България отново с шанс за завод на Фолксваген
- в. Труд - Чиновническо недоглеждане спря проекти за милиони

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Стилиян Петров бивш капитан на националния отбор по футбол: Дълго живях в изолация. Рецептата за оцеляване е търпение, разбирателство и подкрепа
 - в. Монитор - Богомил Николов, изпълнителен директор на „Активни потребители“: Внимавайте, ако ви предлагат добавки за лечение на коронавирус
 - в. Телеграф - Климатологът проф. Георги Рачев от СУ „Св. Климент Охридски“: COVID-19 може да си тръгне още през май
 - в. Труд - Доц. д-р Волфганг Герхард Люпке пред „Труд“: Серум от теле ще ни спаси от коронавируса
- Водещи анализи*
- в. 24 часа - Маската: въздигана и презряна
 - в. 24 часа - 29 март - денят с първи пробив във възхода на смъртта
 - в. Монитор - Жертвите у нас са много по-малко и заради БЦЖ ваксината
 - в. Телеграф - Доклад им дай и повече не ги търси.

✓ **Сачева: Има 4 700 нови безработни само за ден**

4 700 безработни са се регистрирали в бюрата по труда само за ден. Това съобщи социалният министър на брифинг в Министерския съвет. Броят на подадените заявления по програмата "60:40" е 59 до момента. Днес очакваме да нарасне значително. Общият брой на болничните е над 176 000, над 5200 са по повод карантина.

Нарастването за социалните помощи - с 2000 души, но сме в началото на кризата, уточни Сачева. Към момента 23 000 души получават социални помощи.

Готвим се за най-лошото, каза Сачева.

45 млн. лева са насочени към българските общини, за да могат да осигурят патронажна грижа.

Над 17 000 души ще бъдат с подсигурен топъл обяд.

Предстои предоставянето на индивидуални хранителни пакети съвместно с БЧК, от тази мярка ще бъдат обхванати около 45 000 души.

В пощите ще бъдат създадени условия хората да си взимат пенсиите по график и при необходимата дистанция. По изключение пенсиите ще могат да се изплащат на син, дъщеря и друг близък роднина срещу лична карта и удостоверение пълномощно за целта. Хората, които получават пенсията си по сметка, ще я получат на 7 април.

[В. Дума](#)

✓ **Путин даде на правителството пълномощия за извънредно положение**

Руският президент Владимир Путин одобри закон, който позволява на правителството да обяви извънредно положение, предаде ТАСС.

Законът предлага да се даде правото на правителството да въвежда режим на повишена готовност или извънредно положение в цялата Руска федерация или в нейните части, както и право да установява обвързващи правила за прилагане на тези особени режими.

В случай на извънредно положение, правителството може също да наложи ограничения върху продажбата на едро и дребно на медицински изделия, да установи специална процедура за регистрация и разпространение на лекарства и медицински изделия, които са предназначени за употреба във военни ситуации, извънредни ситуации и предотвратяване и лечение на заболявания, които представляват опасност за другите.

Той също така установява възможността кабинетът да въведе мораториум върху производствата по несъстоятелност. Освен това се осигурява поддръжка за туроператорите.

Законът въвежда нов член, който предвижда възможността за промяна на сроковете на вноските към фондовете за лична отговорност, както и механизмът за използване на такива средства за връщане на средства на туристи по решение на правителството на Руската федерация за всяка „затворена“ страна.